



Hoofdstuk 1 De Wakkerwording en de Droom van Gaia

In de vroege ochtend, toen de mist als een deken over de Maas lag en zelfs de kikkers nog niet durfden kwaken, sliep alles. Alles... behalve het riet. Dat fluisterde iets. Iets over verandering. Over beweging.

En daar, diep verscholen in een hoekje van de haven van Heerewaarden, lag Gaia.

Een kleine boot. Zwarte romp, witte opbouw, mast fier omhoog. Op het eerste gezicht zomaar een schip. Maar wie goed keek – en écht goed keek – zag iets bijzonders. Haar ogen zaten op de boeg, en ze leken te dromen.

Tot de zon haar eerste straal precies door een spinnenweb liet vallen, recht op Gaia's stuurhut. Toen gebeurde het.

Een vonkje. Een zucht. Een trilling door haar hele romp.

“Wat... was dat?” fluisterde Gaia, terwijl haar ogen langzaam open gingen. “Was dat... een ochtend?”

Ze keek om zich heen, verward maar wakker. Geen mensen. Geen hond. Alleen een libel die zwevend bleef hangen voor haar neusraam, alsof hij wachtte op dit moment.

“Ik... ik leef,” zei Gaia zachtjes. “Echt?”

Ze voelde haar motor even ronken, als een ochtendgeeuw. Haar mast wiegde. Haar reling tintelde. En diep in haar buik... zat een gevoel. Een soort kriebel. Een verlangen.

Een droom.

“Parijs...” fluisterde Gaia, alsof het woord vanzelf in haar opkwam. “De stad van licht. Van bruggen. Van boten op de Seine. Ooit wil ik daar varen.”

Het klonk raar, zelfs voor haarzelf. Ze had daar nog nooit over nagedacht. Maar nu was het alsof de droom altijd al in haar romp zat. In elke schroef, elk plaatje staal.

Ze probeerde haar trossen los te gooien. Dat bleek lastig zonder handen, maar met wat wiegen, wurmen en één ongelukkige meerpaal-knuffel kwam ze los. Vrij!

“Ik ga gewoon,” zei Gaia trots. “Wat kan me tegenhouden?”

Tien meter verder stond een sluis.

Groot. Gesloten. En met een bord: STREMMING – BEDIENING
DEFECT.

“...Oh,” zei Gaia.

Ze probeerde vriendelijk te kijken naar het bedieningskastje. Ze floot. Ze wiegde. Ze zong een klein liedje over vriendelijke tandwielen. Maar de sluis bleef dicht als een nukkige schelp.

“Een QR-code? Serieus? Ik bén een boot! Geen telefoon op diesel!”

Gaia zuchtte. En nog een keer. Een plonsje van verdriet gleed van haar boeg af.

Tot er vanuit het riet een stem klonk. Krassend, maar warm.

“Geef niet op, meisje.”

Een oude, kromme sleepboot dreef langzaam tevoorschijn. Zwaar van roest, maar met ogen vol verhalen.

“Ik ben Dorus,” bromde hij. “En jij... bent wakker geworden. Dat betekent dat je iets moet doen. Iets groots.”

“Ik wil naar Parijs,” zei Gaia dapper.

Dorus lachte – een geluid als een loszittende kettingkast.

“Parijs is ver. Vol sluizen. Vol bochten. Maar weet je wat? Elke grote reis begint met één ding: je losmaken.”

“Ik ben los!” zei Gaia trots.

“Dan is het nu varen,” knikte Dorus. “Links, rechts, desnoods achteruit naar je droom. Maar wacht niet op toestemming.”

En dus zette Gaia haar motor in beweging. Ze gloeide vanbinnen. Niet van olie, maar van avontuur.

Terwijl de zon hoger klom, een buizerd boven haar cirkelde en de rivier als een lint voor haar lag, dacht Gaia nog één ding:

“Parijs... ik kom eraan.”



Hoofdstuk 2 – Gaia en de Grote Omweg

De zon stond al zo fel te stralen dat zelfs de wilgen hun blaadjes knepen tegen het licht. In de verte wiekte een buizerd boven de uiterwaarden en op het water schitterden duizend lichtjes als vuurvliegjes op een feestje. Gaia – pas net wakker in deze wereld, maar vol plannen – gloeide van binnen.

“Hé zon,” riep ze vrolijk, “kun je iets zachter? Ik ben nog aan het opstarten!”

Ze snoof de ochtendlucht op. Het rook naar rivierklei, fluitenkruid en... avontuur. Haar romp tintelde van verwachting. Dit was haar

eerste échte reisdag. Niet dromen over varen – maar varen zónder kapitein, zónder hond, zónder kaart. Alleen haarzelf, de rivier en de hemel.

“Frankrijk... ik kom eraan!” zei ze vastbesloten. “Of... eh... eerst maar eens Heusden. Baby steps.”

Ze trok haar touwen los, zwaaide even met haar boeg naar een nieuwsgierige meerkoet, en gleed de haven uit. Ze moest noordwaarts, de verkeerde kant op volgens sommige mensen, maar Gaia wist: rivieren gaan niet rechtdoor. Ze dansen. Ze dwalen. Ze vinden hun eigen weg – net als zij.

De Wilhelminasluis wachtte als een poortwachter. Daar lagen ze al: twee logge beroepsboten die puffend hun plek verdedigden, en een handvol plezierboten die net deden alsof ze het allemaal gewend waren.

Gaia keek naar de kolk en slikte. “Pff... dat wordt passen en meten.”

Ze kneep haar stootwillen in, trok haar buik in (voor zover dat kon), en gleed met een wiebelende friemel nét naar binnen.

“Plop,” fluisterde ze tevreden. “Eén sluis. Check.”

Eenmaal op de Waal begon de wereld te schudden.

“WAAAH!” krijste Gaia, terwijl een golf haar opwipte als een kiezelsteen.

Ze bonsde, stuiterde, rolde van de ene naar de andere boeggolf. Meeuwen lachten haar uit, een binnenvaarder spoot water over haar dek en zelfs de rietpluimen langs de kant leken te giechelen.

“Ik ben geen dolfin! Ik ben een boot!” gromde ze, al moest ze er stiekem ook om lachen.

Bij Gorinchem ontsnapte ze snel naar de Linge – een vriendelijk, rustig rivierarm met bomen die over het water boogden als een welkomsthaag.

“Gaia!” riep de sluiswachter van de Lingesluis, “Jij weer! Kom maar door, ik hou je droog!”

Ze giechelde – of in elk geval: haar boeg trilde even van binnenpret.

In Gorinchem legde ze aan. De zon gleed langs haar reling, een libel landde op haar stuurwiel, en de geur van lindebloesem hing als een sluier over het water. Ze zuchtte. Even rust.

Tot... ze het hoorde.

“Brug bij Arkel gestremd.”

Gaia's motor haperde. “Wat? Nu al?!”

Ze zuchtte. Ze bromde. Ze dacht zelfs even aan terugvaren naar Heerewaarden en weer lekker gaan slapen.

Maar toen keek ze naar een spin die geduldig haar web herstelde tussen twee bolders. En ze voelde iets.

“Een omweg is geen mislukking,” mompelde ze. “Het is gewoon... een ander pad.”

Ze draaide om, stuurde zichzelf met vaste hand langs kribben en kanalen, en waagde zich op het drukke Merwedekanaal – tussen de groten, de loggen, de luidruchtigen.

“Kom maar op,” mompelde ze. “Ik ben misschien klein, maar ik ben Gaia.”

Na een lange, hobbelige tocht bereikte ze eindelijk Meerkerk. De zon zakte tussen de bomen, de wind ging liggen en ergens

verderop in het dorp rook ze... ja hoor, gebakken knoflook. En gember.

“Chinese afhaal?” fluisterde ze dromerig. “Wat een wonderlijke wereld...”

Ze sloot haar ogen. De libel sliep op haar dak. De rivier zong zachtjes onder haar romp.. “Morgen weer verder,” fluisterde Gaia. “Omweg of niet – ik vaar.”



Hoofdstuk 3 – Gaia in het Schilderij van de Oude Meester

De eerste zonnestralen kropen als gouden vingers over de daken van Meerkerk. Langzaam streelden ze het water, het riet... en Gaia's stuurhut.

Ze geeuwde zachtjes – of eigenlijk: haar uitlaat pufte tevreden – en mompelde:

“De lucht ruikt naar linnen, penseel en terpentijn. Vandaag wordt een dag als een schilderij, dat voel ik in mijn schroef.”

Om kwart over negen liet ze de trossen los. Met een sierlijke draai richtte ze haar boeg op het zuiden. Of in elk geval in een richting die ooit zuid zou worden, als ze lang genoeg bleef kronkelen.

Op kanaal 22 stond haar marifoon te popelen. Dat grijze kastje was normaal nogal verlegen, maar vandaag klonk hij bij elke brug helder en fier:

“Brugwachter, hier vaartuig Gaia. Verzoek tot passage, over.”

De bruggen openden zich als vanzelf. Alsof ze haar herkenden. Alsof ze ook voelden: deze boot is onderweg naar iets bijzonders. Alleen één brugwachter knipoogde via de ether:

“Ga gerust onder rood door. Brughoogte drie meter veertig. U past.”

“Wat een lef!” riep Gaia, haar ogen glinsterden. “Maar ik hou van lef.”

Na Sluis Vianen kwam het grote moment. De Lek lag voor haar, breed en statig als een koninklijke looper.

“Ik ga écht naar het zuiden!” juichte Gaia. “Ik voel het in mijn romp... de wind ruikt naar lavendel en stokbrood!”

Ze gleed verder, en alles leek mee te werken. Bij Sluis Hagestein hoefde ze amper te wachten. De deuren zwaaiden open alsof ze haar verwachtten. Ze voelde zich bijna... groots.

Maar toen kwam het Amsterdam-Rijnkanaal.

Ze aarzelde.

Het water was breed en dreigend. Grote schepen als varende flats doemden op in haar herinnering.

Ze schakelde naar kanaal 60, haar stem trillerig:

“Verkeerspost, dit is Gaia... is het veilig om over te steken?”

Een warme stem klonk:

“Geen verkeer in zicht. U kunt oversteken, Gaia. Vaar wel.”

Haar motor bonsde als een hartslag. En toen... ging ze.

Ze schoot over het kanaal als een libel over stil water. Even was ze nergens, alleen wind, water en moed.

De Nederrijn verwelkomde haar als een oude vriend. Het water kabbelde vriendelijk. Koeien stonden als standbeelden in de weilanden, ganzen streken neer als penseelstreken op linnen. De wolken... o, de wolken!

“Rembrandt,” fluisterde Gaia, “ik hoop dat je meeschildert.”

Maar bij Sluis Amerongen moest ze wachten. Grote binnenvaarders kregen voorrang.

“Eerlijk is eerlijk,” zei Gaia beleefd. “Ik ben een reiziger. Zij zijn de dragers van de wereld.”

Toen ze eindelijk geschut werd, keek zelfs het beton van de sluis even goedkeurend op haar neer.

Tegen de avond bereikte ze Wageningen. De lucht kleurde abrikoos. Ze stuurde naar de steiger, precies tussen riet en takken. Maar toen...

KRRRKK.

“Wat... was dat?” gilde Gaia.

Ze voelde het tot in haar kiel: weerstand. De bodem. Grind? Zand?

“Te ondiep,” mompelde ze. “Tja, zelfs klein zijn heeft zijn grenzen.”

Ze wrong zich los, met wat geknor, een wolk modder en een scheutje frustratie. Toen gleed ze op haar tweede poging alsnog keurig aan de kant.

De avond daalde. Een egel scharrelde aan wal. Een vleermuis fladderde boven het dek.

Gaia keek naar de lucht, waar het laatste wolkje goud kleurde.

“Deze omweg,” fluisterde ze, “is een meesterwerk.”